

Brussel, 24 april 2025
(OR. en)

8235/25
ADD 2

JAI 491
SCHENGEN 22
SCH-EVAL 25
FRONT 95
IXIM 79
MIGR 145
ASILE 34
ENFOPOL 121
COMIX 121
CORDROGUE 45
VISA 60
CH
IS
NO
LI

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	23 april 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.:	COM(2025) 185 final
Betreft:	BIJLAGE bij Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's Verslag over de staat van Schengen 2025 Bijlage 2 Compendium van beste praktijken zoals vastgesteld in het kader van het Schengenmechanisme voor evaluatie en toezicht

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 185 final.

Bijlage: COM(2025) 185 final

Brussel, 23.4.2025
COM(2025) 185 final

ANNEX 2

BIJLAGE

bij

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's

Verslag over de staat van Schengen 2025

BIJLAGE 2

Compendium van beste praktijken zoals vastgesteld in het kader van het Schengenmechanisme voor evaluatie en toezicht

De goede werking van het Schengengebied is afhankelijk van de doeltreffende en efficiënte toepassing van de Schengenregels door de lidstaten. Het Schengenmechanisme voor evaluatie en toezicht is een belangrijke waarborg voor de adequate uitvoering van het Schengenacquis, en maakt het mogelijk om niet alleen kwetsbaarheden tijdig op te sporen, maar ook om beste praktijken en innovatieve oplossingen van de lidstaten in kaart te brengen.

Het compendium van beste praktijken bij het verslag over de staat van Schengen 2025 is de derde editie sinds de inwerkingtreding van de nieuwe verordening inzake het evaluatie- en toezichtmechanisme. Het is een “levend document”, dat derhalve zowel de beste praktijken omvat die in de vorige editie van het compendium zijn vastgesteld, als nieuwe en innovatieve maatregelen die in de evaluaties van 2024 zijn vastgesteld, en die de uitvoering van de gemeenschappelijke regels aanzienlijk hebben verbeterd en door andere lidstaten kunnen worden overgenomen.

Het compendium van beste praktijken omvat een breed scala aan beste praktijken die betrekking hebben op verschillende aspecten van het Schengenacquis, waaronder de nationale Schengengovernance, het beheer van de buitengrenzen, het visumbeleid, de terugkeer en maatregelen binnen het Schengengebied, bijvoorbeeld met betrekking tot binnengrenzen en binnenlandse veiligheid. Het doel is inzicht te verschaffen in innovatieve strategieën, instrumenten en maatregelen die de autoriteiten van de lidstaten kunnen ondersteunen bij de uitvoering van het Schengenacquis en het delen van kennis tussen vakgenoten eenvoudiger te maken. Een verdere uitwisseling van kennis en ervaring moet binnen de bevoegde organen van de Raad worden bevorderd om deze gezamenlijke inspanning te versterken. Het compendium moet bestaande beste praktijken die zijn uiteengezet in de toepasselijke aanbevelingen of handboeken van de Commissie of de Raad aanvullen met nieuwe inzichten.

Dit compendium dient slechts ter informatie en is niet juridisch bindend. Het is bedoeld als waardevol hulpmiddel voor beleidsmakers, rechtshandhavers en andere belanghebbenden die betrokken zijn bij het waarborgen van de soepele en efficiënte werking van het Schengengebied, maar ook ter ondersteuning van mogelijke oplossingen voor corrigerende maatregelen naar aanleiding van toekomstige aanbevelingen van de evaluatieteams. Het maakt deel uit van het jaarverslag als bedoeld in artikel 25 van Verordening (EU) 2022/922 van de Raad.

NATIONALE SCHENGENGOVERNANCE

1. Nationale strategieën

Uitvoering van Europees geïntegreerd grensbeheer

Governance van het nationaal geïntegreerd grensbeheer

- In het noodplan zijn gedetailleerde procedures voor een reeks potentiële crisisscenario's opgenomen en worden duidelijke rollen en verantwoordelijkheden voor alle relevante nationale autoriteiten (waaronder politie, douane, strijdkrachten en immigratiediensten) en lokale belanghebbenden (zoals gemeenten en niet-gouvernementele organisaties) gedefinieerd. Dergelijke plannen worden verder aangevuld met procedures voor het aanvragen en integreren van Europese steun. Er werden verschillende tests van het kader voor noodplanning uitgevoerd waarbij alle nationale autoriteiten met verantwoordelijkheden in crisissituaties betrokken waren. [*Finland, 2023*]
- **De nationale strategie voor langetermijnontwikkeling en het kortetermijnprogramma van de overheid inzake interne veiligheid bevatten prioriteiten voor de uitvoering van het EU- en het Schengenacquis, alsook betreffende de ontwikkeling van de internationale samenwerking op het gebied van rechtshandhaving. De aanbevelingen van de Schengenevaluatie worden ook meegenomen in het programma. Jaarlijkse analyses en rapportages zorgen voor een efficiënte uitvoering en operationalisering ervan. Deze nationale strategische architectuur, die de EU-prioriteiten aan de nationale strategieën koppelt, bevordert de efficiënte uitvoering (toewijzing van middelen) en systematische operationalisering van het EU- en het Schengenacquis. [*Kroatië, 2024*]**
- **Een overkoepelend strategisch document dient als leidraad voor de nationale inspanningen die in de periode 2021-2027 worden geleverd om de Schengenregels uit te voeren, in overeenstemming met de Europese normen voor het verbeteren van de samenwerking in het Schengengebied. Overheidsinstanties, met inbegrip van verschillende ministeries, spelen een belangrijke rol in dit nationale concept van Schengengovernance. Het Schengenuitvoeringsplan 2023 is het belangrijkste instrument om deze doelstellingen op verschillende gebieden van het Schengenkader te verwezenlijken. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft tot taak de vooruitgang te beoordelen, het concept te actualiseren en om de twee jaar verslag uit te brengen aan de regering, gebruikmakend van indicatoren en tijdschema's om de resultaten te meten en de uitvoering af te stemmen op de doelstellingen van Tsjechië op het gebied van Europees grensbeheer. [*Tsjechië, 2024*]**

Kwaliteitscontrolemechanisme

- Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft op basis van de Europese en nationale kwaliteitscontrolemechanismen een nationaal evaluatiemechanisme voor de buitengrenzen ingesteld. Hierin zijn de aanbevelingen samengebracht van het Schengenevaluatiemechanisme, de kwetsbaarheidsbeoordeling van Frontex en de nationale evaluatiebezoeken. Tijdens de bezoeken werden de problemen met het Schengeninformatiesysteem/Sirene en op het gebied van politieke samenwerking geëvalueerd. [*Oostenrijk, 2020*]

- Het grensbeheer op nationaal en EU-niveau moet systematisch worden onderworpen aan de toepassing van het Europese kwaliteitscontrolemechanisme dat het gehele toepassingsgebied van het Europees geïntegreerd grensbeheer bestrijkt. Het permanente nationale kwaliteitscontrolemechanisme omvat een pool van nationale evaluatoren, die worden opgeleid via Schengenevaluatorcursussen van Frontex. [*Thematische evaluatie van strategieën voor nationaal geïntegreerd grensbeheer, 2020*]

Samenwerking tussen instanties

- Nauwe en effectieve, geformaliseerde coördinatie en samenwerking tussen de verschillende nationale autoriteiten op centraal, regionaal en lokaal niveau worden essentieel geacht voor het effectieve functioneren van geïntegreerde grensbeheersystemen. In de territoriale wateren en op het land van de betrokken derde landen worden grensbewakingseenheden ingezet die aan boord van vliegtuigen en schepen van de lidstaat permanent gezamenlijk patrouilleren, met ondersteuning van elektronische middelen zoals het geïntegreerd systeem voor bewaking van de buitengrenzen (SIVE). [*Thematische evaluatie van strategieën voor nationaal geïntegreerd grensbeheer, 2020*]
- Het delen van informatie van inlichtingendiensten tussen instanties via hetzelfde platform draagt bij tot het opbouwen van een gemeenschappelijk gestructureerd beeld dat de kwaliteit van de informatie-uitwisseling ten goede komt, en ondersteunt de belangrijkste belanghebbenden bij de uitvoering van hun institutionele taak, waarbij dubbel werk wordt vermeden. [*Estland, 2023*]
- Gezamenlijke onderzoekscel opgericht met andere nationale rechtshandavingsinstanties en vijf andere EU-lidstaten die te maken hebben met de migratiestroom, alsook Europol en Frontex. Hiermee werd een doeltreffende en snelle uitwisseling van informatie mogelijk gemaakt, waardoor snel kon worden gereageerd en doeltreffende maatregelen konden worden genomen om de migratiestroom te vertragen en op te treden tegen de facilitatoren. Met de verzameling van criminele inlichtingen en informatie uit open bronnen en de concentratie in deze cel en kruiscontroles van personen werd de gezamenlijke onderzoekscel een operationele hub aan de buitengrenzen voor de ondersteuning van het algemene beheer van het verschijnsel. [*Litouwen, 2023*]

2. Nationale capaciteiten

Opleiding

Samenwerking met Cefpol

- De gecoördineerde en actieve deelname aan Europese rechtshandavingsopleidingen maakt integraal deel uit van de samenwerking tussen instanties binnen de permanente governancestructuur van politie, douane en grenswacht. De opleidingsbehoeften worden regelmatig besproken, niet alleen door de nationale politieacademie, maar ook in voortdurende samenwerking met de opleidingsinstellingen van de grenswacht en de douane. De deelname aan Cefpol-cursussen is hoog en een groot aantal rechtshandavingsfunctionarissen heeft toegang tot het e-learningplatform LEED van Cefpol. Cefpol-opleidingen worden opgenomen in de jaarlijkse opleidingsplannen van de nationale politie, douane en grenswacht en onder coördinatie van de nationale

politieacademie worden beschikbare Cefpol-opleidingsplekken gedeeld door de rechtshandhavingsinstanties, op basis van hun behoeften en bevoegdheden. Bovendien kan de informatie over de mogelijkheden van de Cefpol-opleidingen eenvoudig worden geraadpleegd op het intranet van politie, douane en grenswacht. [*Finland, 2023*]

Terugkeer

- Een overeenkomst met een luchtvaartmaatschappij om regelmatig vliegtuigen en simulatoren te gebruiken om de pool van begeleiders voor terugkeeroperaties op te leiden, niet alleen vanuit operationeel oogpunt, maar ook om noodsituaties te simuleren die tijdens de terugkeeroperaties kunnen plaatsvinden, zoals branden. [*Finland, 2023*]

Sirene-bureaus

- Het Sirene-bureau van de nationale recherche heeft een nationale onlinecursus opgezet over het vernieuwde Schengeninformatiesysteem. De cursus omvat theoretisch materiaal en toetsingen van de kennis. Het online-opleidingspakket is verplicht voor politiefunctionarissen, grenswachters en douanebeambten en de voltooiing van de cursus wordt gemonitord en opgevolgd. [*Finland, 2023*]
- Oprichting van een geavanceerd opleidingscentrum in de gebouwen van het Sirene-bureau, dat voorziet in uitgebreide praktische opleidingsmogelijkheden voor alle eindgebruikers van alle nationale rechtshandhavingsinstanties. De educatieve activiteiten omvatten praktische sessies in computerlaboratoria en de beschikbaarheid van e-learningplatforms, met inbegrip van de cursussen over het intranet van politie en Cefpol, die ook afstandsonderwijs bieden over het Schengeninformatiesysteem. De politieacademie werkt regelmatig samen met de bevoegde afdelingen van de politie, lokale universiteiten en ngo's om ervoor te zorgen dat regelmatige updates in het opleidingsprogramma worden opgenomen, ook op het gebied van internationale politie samenwerking en Schengenaangelegenheden. Een volledige reeks handboeken met alle relevante informatie over het Schengeninformatiesysteem, het geautomatiseerde systeem voor vingerafdrukidentificatie en SIRENE-aangelegenheden voor alle bevoegde nationale autoriteiten en politiediensten is beschikbaar via e-bibliotheken op het intranet van de politie. [*Cyprus, 2023*]
- In het nationale IT-systeem worden informatie en documenten geregistreerd met betrekking tot onderdanen van derde landen die moeten terugkeren, waarmee een volledig beeld van hun situatie wordt gegeven. Het Sirene-bureau is belast met het rechtstreeks omzetten in de systemen van de migratieautoriteiten van de nationale signaleringen inzake terugkeer naar signaleringen met het oog op weigering van toegang en verblijf na ontvangst van Sirene-formulieren R-A van andere lidstaten inzake nationale signaleringen. Dezelfde procedure kan door de grenswachters worden uitgevoerd wanneer de persoon waarop een signalering inzake terugkeer betrekking heeft bij uitreis uit de EU wordt aangetroffen. [*Estonia, 2023*]
- **Het nationale Sirene-bureau heeft een uitstekend opleidingspakket over SIS-gerelateerde onderwerpen ontwikkeld, waarbij materiaal zoals posters, handboeken en podcasts wordt aangeboden om de kennis van en het gebruik van het SIS op nationaal niveau te vergroten. Opleiders zijn op verzoek beschikbaar voor sessies en er is materiaal verspreid bij alle relevante nationale instanties.** [*Tsjechië, 2024*]

Gezamenlijke opleiding met andere lidstaten

- De lidstaat heeft het concept van gezamenlijke opleiding met de politiediensten van zijn buurlanden omarmd als een manier om de samenwerking in de grensgebieden te verbeteren. Gezamenlijke opleidingen en samenwerking van rechtshandavingsinstanties met buitenlandse tegenhangers vloeien bijvoorbeeld voort uit het werk van het Comité voor Bilaterale Samenwerking. Daarnaast worden ook door het centrum voor politie- en douanesamenwerking gezamenlijke opleidingen georganiseerd. [*Duitsland, 2020; Spanje, 2022*]

Gegevensbescherming

- Er is een goed ontwikkelde gegevensbeschermingsopleiding voor expatpersoneel op consulaire posten en een gegevensbeschermingsopleiding die wordt georganiseerd in samenwerking met de functionaris voor gegevensbescherming van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de autoriteit voor gegevensbescherming. [*Tsjechië, 2019*]
- Breed opleidingsconcept van de verwerkingsverantwoordelijke voor het nationale Schengeninformatiesysteem en met name aanbod van e-learningmodules en een uitgebreide opleidingsstrategie voor nieuwe medewerkers. [*Nederland, 2021*]
- De uitgebreide opleiding over gegevensbeschermingsvereisten in verband met het Schengeninformatiesysteem, georganiseerd door de functionaris voor gegevensbescherming en voor de personeelsleden en eindgebruikers van het nationale Schengeninformatiesysteem en het Sirene-bureau, met name wat betreft bewustmakingsinspanningen. [*Italië, 2021*]
- Opleiding en bewustmaking van het personeel van het ministerie van Buitenlandse Zaken met betrekking tot de gegevensbeschermingsvereisten in verband met de procedure voor de afgifte van visa en het visuminformatiesysteem, met inbegrip van de actieve betrokkenheid van het bureau van de functionaris voor gegevensbescherming, voor eindgebruikers, met name voor consulaire personeel voorafgaand aan detachering bij ambassades/consulaten. [*Griekenland, 2021*]
- **De functionaris voor gegevensbescherming van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een handboek over de verwerking en bescherming van persoonsgegevens ter beschikking gesteld aan alle eindgebruikers van het visuminformatiesysteem. De gids is beknopt en gebruiksvriendelijk.** [*Tsjechië, 2024*]
- **Opleiding van personeel over gegevensbescherming in grootschalige IT-systemen door middel van regelmatige online- en fysieke sessies, met inbegrip van opleidingen voor opleiders om zoveel mogelijk gebruikers te bereiken en een cultuur van gegevensbescherming te kweken. De functionarissen voor gegevensbescherming van de verschillende autoriteiten spelen een essentiële rol bij de organisatie en uitvoering van deze opleidingen.** [*Polen, 2024*]

Online-opleiding

- **Regelmatige opleiding voor alle grensdoorlaatposten, die ervoor zorgt dat grenswachters voortdurend worden bijgeschoold en over actuele kennis van de grenscontroleprocedures beschikken. De online-opleiding bestaat uit dagelijkse tests die de grenswachters tijdens hun dienst moeten doen. Er is een verzameling van tweehonderd meerkeuzevragen beschikbaar, waarvan er iedere dag tien**

willekeurig aan de dienstdoende grenswachters worden voorgelegd. De vragen hebben onder meer betrekking op de rechtsgrondslag van procedures, het gebruik van apparatuur en gegevensbescherming. De ploegleider controleert de resultaten en op basis van de vastgestelde lacunes in de kennis van de grenswachters over bepaalde onderwerpen worden er maandelijks specifieke opleidingen over deze onderwerpen georganiseerd. [Hongarije, 2024]

Grondrechten

- De nationale autoriteiten beschikken over online-hulpmiddelen om de kennis van grenswachters op te frissen, met zowel verplichte als facultatieve cursussen. Als aanvulling op deze platforms wordt er een onlineplatform voor bijscholingscursussen ontwikkeld en gebruikt, dat uitsluitend cursussen aanbiedt over grondrechten bij grenstoezicht en terugkeer. Het platform is gebaseerd op het Frontex-opleidingshandboek van 2019 voor opleiders op het gebied van de grondrechten. Het is openbaar toegankelijk, goed gestructureerd en gebruiksvriendelijk, en koppelt grondrechtelijke normen en waarborgen aan scenario's voor grenstoezicht. [Kroatië, 2024]

Uitrusting

Mobiele apparaten

- Er zijn mobiele apparaten ingezet om patrouillerende agenten via een mobiele toepassing toegang te geven tot relevante databanken. De gebruiksvriendelijke en krachtige mobiele apparaten kunnen de kentekenplaten van voertuigen en het machineleesbare deel van identiteitsdocumenten lezen. Ze zijn ook uitgerust met mogelijkheden voor gezichtsherkenning (d.w.z. om foto's voor gezichtsherkenningdoeleinden naar een centrale databank te zenden). [Hongarije, 2019]
- Alle politiefunctionarissen met het relevante profiel zijn uitgerust met smartphones met directe toegang tot (inter)nationale databanken en met een beveiligde communicatietoepassing. De nationale politiediensten gebruiken een mobiele oplossing waarmee zij buiten het kantoor kunnen werken. Via mobiele apparaten (tablets, smartphones en laptops) kan elke operationele politiefunctionaris (inter)nationale databanken raadplegen (zoals identiteitsdocumenten, kentekenplaten en biometrische gegevens). Voorwerpen, zoals kentekenplaten, die met de smartphone worden gescand, worden onmiddellijk in de centrale databank gecontroleerd. [Nederland, 2021]

Documenten om de toegangsvoorwaarden te controleren

- Eerstelijns grenswachters op de internationale luchthaven kunnen een formulier gebruiken met vragen waarmee zij kunnen vaststellen of aan de meeste toegangsvoorwaarden van artikel 6, lid 1, van de Schengengrenscodex is voldaan. Het formulier vergemakkelijkt de controle van de toegangsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen, verbetert de communicatie tussen functionarissen van de grenspolitie en reizigers en neemt potentiële taalbarrières weg. Het formulier is beschikbaar in de 28 meest gebruikte talen in het internationale verkeer op de luchthaven, zoals Chinees, Koreaans, Russisch, Oekraïens en Albanees, en wordt gebruikt om de controle van de toegangsvoorwaarden te

vergemakkelijken wanneer er sprake is van een communicatiebarrière tussen passagiers en grenswachters. Het formulier kan snel door onderdanen van derde landen worden ingevuld en heeft geen gevolgen voor de wachttijden aan de grens. [Hongarije, 2024]

3. Grootschalige IT-systemen

Nationale toepassingen

Signaleringen en zoekopdrachten

- Als het Sirene-bureau met behulp van de nationale toepassing een signalering aanmaakt, bijwerkt of verwijdert, wordt de afgevende/verzoekende autoriteit daarvan automatisch op de hoogte gesteld via een automatische melding per e-mail. Dit vereenvoudigt de procedure, vermindert de werklast en verbetert de uitwisseling van informatie tussen de verschillende betrokken autoriteiten. [Hongarije, 2019]
- De lidstaat ontvangt passagiersgegevens van alle vluchten uit derde landen, het Targeting Centre Borders verzamelt deze gegevens waarna deze automatisch worden verwerkt via het nationale Advance Passenger Information System (API-systeem). Het API-systeem omvat nationale databanken, “watch lists”, profielen op basis van risicoanalyses, het Schengeninformatiesysteem en de databank voor gestolen en verloren reisdocumenten. In het geval van een match hebben de operators toegang tot verschillende databanken en gebruiken ze de nationale toepassing om de match te verifiëren en meer informatie over de signalering op te vragen (foto’s, vingerafdrukken, meer details over de “te ondernemen actie” enz.). In het resultaat van de treffer worden identificatiecodes, “reden voor verzoek” en “te ondernemen actie” weergegeven. De gegevens en vluchtgegevens van de verdachte worden naar de betreffende luchthaven of zeehaven gestuurd, die verantwoordelijk is voor de aanhouding van de verdachte. [Nederland, 2021]
- Naast de eigenaars van vuurwapens moeten alle ingevoerde vuurwapens ook door de importeurs en handelaren in het politieregister worden geregistreerd, met dezelfde geautomatiseerde zoekopdrachten. Sinds augustus 2022 is het verplicht om foto’s van de vuurwapens te uploaden met alle beschikbare markerings- en serienummers. Zo wordt ervoor gezorgd dat de foto’s beschikbaar zijn als bijlage bij signaleringen indien een wapen in het Schengeninformatiesysteem wordt ingevoerd. [Litouwen, 2023]
- **Een gebruikersvriendelijk, sterk geautomatiseerd proces voor het aanmaken van nationale signaleringen betreffende (nationale) burgers. Het gaat om de automatische invoer van gegevens uit het nationale register, met inbegrip van foto’s. Deze gegevens worden rechtstreeks overgebracht naar signaleringen in het Schengeninformatiesysteem wanneer deze worden aangemaakt.** [Kroatië, 2024]
- **De nationale douaneautoriteit beschikt over een geautomatiseerd zoekstelsel om de douaneaangiften van voertuigen in het Schengeninformatiesysteem te controleren aan de hand van de VIN-nummers.** [Kroatië, 2024]
- **Proactieve updates van eerder gecreëerde signaleringen van personen met een beschrijving van hun ID/document vergroten de kans dat een signalering bij een zoekopdracht met succes wordt gevonden.** [Kroatië, 2024]

Melding van een treffer

- Er zijn verschillende praktijken ingevoerd om ervoor te zorgen dat het Sirene-bureau automatisch op de hoogte wordt gebracht van een treffer. Met name:
 - Weergave van informatie op schermen van tweedelijnsfunctionarissen over een treffer zodra deze in de eerste lijn wordt geregistreerd. Ook de grenswachters op het Sirene-bureau ontvangen via hun grensbewakingstoepassing informatie over treffers. [*Polen, 2015*]
 - Wanneer bij de nationale instantie voor het wegverkeer een treffer binnenkomt, ontvangt het Sirene-bureau een automatische e-mailmelding. Dit stelt de Sirene-operator in staat de treffer te verifiëren en contact op te nemen met de instantie indien deze geen initiatief heeft genomen. [*Luxemburg, 2016*]
 - De grenstoepassing heeft een rechtstreekse “chat”-functie voor contact met de zaakbehandelaar op het Sirene-bureau, zodat rechtstreeks contact met het Sirene-bureau mogelijk is als een intern formulier voor het melden van treffers wordt verzonden. [*Kroatië, 2018*]
- Op de luchthaven hebben grenswachters in samenwerking met douanebeamten een effectieve follow-upprocedure opgezet voor treffers tijdens onopvallende controlesignaleringen. Wanneer grenswachters merken dat voor een passagier een verzoek voor een onopvallende controle in het Schengeninformatiesysteem van kracht is, geven zij dit onopvallend door aan de douanebeamten. [*Frankrijk, 2021*]
- De nationale applicatie bevat een formulier voor het melden van treffers in het Schengeninformatiesysteem voor de eindgebruikers, met een vooraf ingevuld model dat alle beschikbare gegevens uit de signalering ophaalt. De eindgebruikers vullen de voor treffers relevante velden in en sturen deze rechtstreeks naar het Sirene-bureau. Een ontvangen e-mailbericht bevat een HTML-formaat, dat rechtstreeks kan worden omgezet in een Sirene-formulier. Verzoeken om onderzoekscontrole worden vooraf ingevuld op het formulier voor de melding van treffers. Zo worden een zeer goede kwaliteit van de gegevens en melding van treffers in real time gewaarborgd. [*Litouwen, 2023*]
- Doeltreffende procedure om te melden dat een persoon tegen wie een terugkeerbesluit of een signalering inzake terugkeer is uitgevaardigd, het Schengengebied heeft verlaten. In dergelijke gevallen registreert de grensbewakingsautoriteit die de treffer heeft vastgesteld, het vertrek rechtstreeks in de applicatie die door de migratiedienst wordt gebruikt. Het Sirene-bureau verwijdert de signalering inzake terugkeer en voert de signalering met het oog op weigering van toegang buiten kantooruren in wanneer de informatie over het vertrek wordt ontvangen van een andere Schengenlidstaat of van de nationale ambassades of consulaten. In geval van gedwongen terugkeer registreren de lokale politie-eenheden die de gedwongen terugkeer hebben uitgevoerd deze ook rechtstreeks in het systeem. Een dergelijke procedure waarborgt een doeltreffend beheer van het terugkeerbeleid op nationaal niveau en zorgt er ook voor dat de signalering met het oog op weigering van toegang onverwijld in het Schengeninformatiesysteem wordt ingevoerd wanneer het terugkeerbesluit vergezeld gaat van een inreisverbod. [*Finland, 2023*]
- **Geautomatiseerde en gebruiksvriendelijke communicatie over treffers tussen de eerste en de tweede lijn bij bepaalde grensdoorlaatposten. Bij een treffer kan de eerstelijnsfunctionaris de informatie over de treffer rechtstreeks naar de tweede lijn sturen. Vervolgens krijgt een tweedelijnsfunctionaris een in rood weergegeven**

melding. In geval van een treffer bij een onopvallende controle van personen verzamelt de eerste lijn onopvallend de beschikbare informatie en voegt screenshots bij van het paspoort/de identiteitskaart/het kentekenbewijs van het voertuig. Deze worden automatisch naar de tweede lijn gestuurd, waar een formulier voor het melden van treffers wordt aangemaakt en naar Sirene wordt doorgestuurd. [*Hongarije, 2024*]

- **Wanneer het Sirene-casemanagementsysteem een nationaal formulier ontvangt met een treffer inzake een buitenlandse signalering in het Schengeninformatiesysteem, zet het de al in het Engels gestelde gegevens automatisch om naar Sirene-formulier G, H of R, afhankelijk van de categorie van de signalering. Er hoeven slechts heel weinig gegevens handmatig te worden ingevoerd voordat het formulier naar andere Sirene-bureaus wordt doorgestuurd. Wanneer het Sirene-bureau een Sirene-formulier A-R ontvangt in het kader van een nationale signalering inzake terugkeer, wordt het automatisch doorgestuurd van het beheersysteem naar een databank die door de dienst Grensbewaking en Vreemdelingen van de politie wordt gebruikt. Vervolgens wordt de signalering indien nodig automatisch omgezet of verwijderd indien het terugkeerbesluit niet vergezeld gaat van een inreisverbod. Hetzelfde proces geldt bij ontvangst van Sirene-formulieren R-B of R-E. Formulieren inzake treffers en signaleringen worden tijdig verwerkt. Bij nationale signaleringen betreffende vermiste personen bevat het nationale formulier voor treffers een verplicht veld om toestemming te vragen voor het delen van locatiegegevens met degene die aangifte heeft gedaan van vermissing. [*Slowakije, 2024*]**

Signalering

- In de Sirene-workflow is een waarschuwingsbericht aangemaakt om de autoriteiten eraan te herinneren dat zij biometrische gegevens moeten invoeren als die beschikbaar zijn, wanneer zij een signalering in SIS aanmaken. [*Nederland, 2021*]
- Hoge kwaliteit van de gegevens en automatisering in twee processen in het register van gezochte personen. Ten eerste wordt bij het aanmaken van een signalering voor een onderdaan in het register automatisch gecontroleerd of er sprake is van een voertuig of een vuurwapen dat in de nationale databanken op naam van de persoon is geregistreerd, en biedt het register de eindgebruiker automatisch de mogelijkheid om het voorwerp op te nemen als een uitbreiding van de signalering, wat door de eindgebruiker moet worden bevestigd. Ten tweede vult het register bij het invoeren van een signalering van een ingezetene de alfanumerieke gegevens (met inbegrip van de informatie over het identiteitsdocument) uit de nationale registers in de signalering in (de foto van het identiteitsdocument wordt niet automatisch geüpload, maar handmatig toegevoegd, indien beschikbaar). Bij het aanmaken van een signalering inzake terugkeer in de nationale applicatie voor een persoon wiens persoonsgegevens in de nationale registers zijn opgenomen, voert de nationale applicatie ook de alfanumerieke en biometrische gegevens in de signalering in (met inbegrip van de kopie van het identiteitsdocument, indien beschikbaar). [*Litouwen, 2023*]
- **Gegevens die vooraf automatisch worden ingevuld in signaleringen. Bij het invoeren van een signalering betreffende een nationale ingezetene in het systeem voor de registratie van aanhoudingsbevelen importeert het register automatisch de**

alfanumerieke gegevens en foto's van de betrokkene uit het desbetreffende nationale register en vult deze in. [Hongarije, 2024]

Informatie-uitwisseling

- **Wanneer een nationale signalering betreffende een vermiste persoon in het Schengeninformatiesysteem wordt ingevoerd, ontvangt het nationale Sirene-bureau een automatisch gegenereerd Sirene-C-formulier. Dit formulier bevat alle relevante aanvullende informatie en kan door het nationale Sirene-bureau rechtstreeks aan andere Sirene-bureaus worden doorgestuurd. Het automatisch genereren van Sirene-formulieren voor artikel 32-signaleringen maakt snelle doorgifte van gegevens mogelijk wanneer andere lidstaten dringend bijstand nodig hebben. [Ierland, 2024]**

Nationale Schengen- en visuminformatiesystemen en IT-systemen

- Het Security Operations Center monitort de beveiliging op gebruikersniveau van het gehele politienetwerk en detecteert afwijkingen die op mogelijke aanvallen kunnen wijzen. Wanneer het Security Operations Center een verdacht gebruik detecteert, moet het Operations Center tussenkomen om de mogelijke afwijking te verifiëren. Door actieve monitoring van “atypisch gedrag” van de eindgebruikers die zoekopdrachten uitvoeren, kunnen signalen van oneigenlijk gebruik van het Schengeninformatiesysteem worden opgespoord en mogelijke risico's voor de gegevensbeveiliging worden voorkomen. [Nederland, 2021]
- In het nationale IT-visumsysteem worden dringende aanvragen (bijvoorbeeld wanneer een aanvrager zeer kort na de indiening van de aanvraag moet reizen, zoals in geval van een ziekenhuisopname van een naast familielid) permanent gemarkeerd. Daardoor zijn dringende aanvragen gemakkelijk te herkennen en kan aan de behandeling ervan gemakkelijk prioriteit worden gegeven. [Malta, 2022]
- De maandelijkse verslagen over de kwaliteit van de gegevens die eu-LISA opstelt, worden ontvangen bij het nationale bureau voor het Schengeninformatiesysteem en worden vervolgens vooraf gefilterd om uitsluitend de signaleringen op te nemen die het Sirene-bureau moet controleren en/of doorsturen naar de eindgebruikers die de specifieke signalering hebben aangemaakt. De tweeledige verificatie van mogelijke fouten waarborgt in hoge mate de goede kwaliteit van de gegevens die door de autoriteiten in het Schengeninformatiesysteem worden ingevoerd. [Litouwen, 2023]
- De nationale SIS-applicatie toont op een in het oog springende wijze “Onmiddellijke melding” en “Identiteitsmisbruik” door de tekst bovenaan de signalering te plaatsen, in rode letters. Een dergelijke weergave stelt de eindgebruiker in staat onmiddellijk op de hoogte te zijn van de situatie wat betreft urgentie, complexiteit en gevoeligheid van de signalering. [Cyprus, 2023]
- De IT-infrastructuur voor visumverwerking vergemakkelijkt de indiening en behandeling van visumaanvragen aanzienlijk en op een veilige manier, waardoor de afhankelijkheid van de externe dienstverlener voor het beheer en de controle van de systemen wordt beperkt. Ten eerste is een online visumaanvraagformulier beschikbaar op de website van het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat voor ongeveer 80 % van

de visumaanvragen wordt gebruikt, met inbegrip van een “handleiding” met nuttige uitleg in veel talen over de gegevens die in de verschillende velden moeten worden ingevoerd. Aan het einde van de procedure kan een checklist voor de benodigde bewijsstukken worden gegenereerd, die afhankelijk zijn van de plaats van indiening van de aanvraag en het doel van de reis. Ten tweede is voor de externe dienstverlener een systeem voor gegevensinvoer ontwikkeld voor het registreren van aanvragen en het combineren ervan met biometrische gegevens en gescande bewijsstukken, dat volledig wordt beheerd door de nationale autoriteiten. Ten slotte heeft het “kernsysteem” voor de behandeling van aanvragen en besluitvorming een intuïtieve, gebruiksvriendelijke interface die de besluitvormers in staat stelt gemakkelijk contact op te nemen met de consulates, externe dienstverleners, grenswachters en de politie in verband met een bepaalde aanvraag. De VIS-mail is op gebruiksvriendelijke wijze in het systeem geïntegreerd en het systeem beschikt over verschillende analytische en statistische instrumenten. De logbeheer- en controlefunctie van het systeem stelt het ondersteunende team van het ministerie in kennis van alle ongebruikelijke activiteiten van gebruikers die gegevens verwerken. [*Finland, 2023*]

- **Gestandaardiseerde procedure voor het opnemen van foto’s van onderdanen van derde landen in het vreemdelingenregister van de politie volgens de ICAO-normen. Dit zorgt voor foto’s van hoge kwaliteit en vergemakkelijkt de identificatie van personen voor wie nationale signaleringen inzake terugkeer en signaleringen met het oog op weigering van toegang zijn afgegeven.** [*Hongarije, 2024*]
- **Geautomatiseerde vingerafdrukcontroles op basis van een criminaliteits- en immigratierisicoanalyse, naast de vaststelling van de identiteit van personen en de bevestiging van treffers.** [*Hongarije, 2024*]
- **De bedrijfscontinuïteit in datacentra wordt gegarandeerd door een goed gepland en gedocumenteerd proces. Er wordt gebruikgemaakt van identieke opstellingen voor de ontwikkelings-, preproductie- en productieomgevingen en er is een sterk beveiligde back-uplocatie beschikbaar op een andere plaats. Er worden regelmatig tests uitgevoerd van de onderbrekingsvrije stroomvoorziening, de herstelprocedures met back-ups en de reservesystemen voor het geval het primaire datacentrum moet terugvallen op de back-uplocatie. De documentatie inzake informatiebeveiliging wordt regelmatig herzien en bijgewerkt; er worden regelmatig interne audits uitgevoerd.** [*Slowakije, 2024*]
- **Het casemanagementsysteem van het Sirene-bureau bevat ook een speciale module voor het opstellen van statistische verslagen, dat gedetailleerde verslagen per politiebureau en grensdoorlaatpost mogelijk maakt op basis van de interne formulieren waarmee treffers worden gemeld. De statistische gegevens kunnen worden gefilterd aan de hand van verschillende parameters, zoals het soort strafbare feiten, wat het toezicht op het landelijke gebruik van het Schengeninformatiesysteem en de rapportages aan eu-LISA makkelijker maakt.** [*Kroatië, 2024*]
- **In situaties waarin geen rechtstreekse toegang tot het Schengeninformatiesysteem beschikbaar is, kunnen eindgebruikers via fax of e-mail contact opnemen met de centrale technische autoriteit om signaleringen te versturen via de noodversie van het webcommunicatiekanaal. Er bestaan duidelijke nationale procedures die voorzien in de minimumcriteria en modellen die bij dit proces worden gebruikt,**

waarbij wordt gewaarborgd dat alle functies in het Schengeninformatiesysteem ononderbroken voor eindgebruikers beschikbaar zijn. [Polen, 2024]

Vereisten inzake gegevensbescherming in verband met het nationale Schengeninformatiesysteem (N.SIS)

- De autoriteiten die het N.SIS beheren, aanvaarden verzoeken in verband met de rechten van betrokkenen in andere talen dan die van de lidstaten. [Litouwen, 2018]
- De functionaris voor gegevensbescherming van de verwerkingsverantwoordelijke voor N.SIS heeft een uitgebreid beleid opgesteld voor het melden van gegevenslekken, inclusief procedures, hulpmiddelen en instructies voor het personeel. [Duitsland, 2020; Noorwegen, 2022]
- Gedecentraliseerde structuur voor het toezicht op de bescherming van persoonsgegevens, waarbij in elke politie-eenheid contactpersonen voor kwesties op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens beschikbaar zijn, terwijl twee functionarissen voor gegevensbescherming met het algemene toezicht belast zijn. [Nederland, 2021]
- De functionaris voor gegevensbescherming is belast met het uitvoeren van kwetsbaarheidsbeheer, het coördineren van de kwetsbaarheidsbeoordeling en het uitvoeren van risicobeoordelingen en audits; hij of zij werkt op proactieve en coöperatieve wijze samen met de verwerkingsverantwoordelijke, bijvoorbeeld met betrekking tot het project voor de oprichting van een centrum voor cyberbeveiligingsoperaties dat een snel en doeltreffend incidentenbeheer mogelijk maakt. [Italië, 2021]
- Het beheer van gebruikersautorisaties door de nationale politiedienst voorkomt de ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens. Naast de situatie waarin de functie of taken veranderen, controleert en beoordeelt de leidinggevende van de gebruiker jaarlijks of de gebruikersautorisaties van ondergeschikten passend zijn en start hij of zij zo nodig een interne procedure om deze te actualiseren. De verantwoordelijke systeemcoördinator moet jaarlijks controleren of de gebruikersrechten die aan groepen belanghebbenden en externe personen worden toegekend, passend en actueel zijn. [Finland, 2023]
- **Het nieuwe instrument voor het beheer van beveiligingsinformatie en -incidenten (Security Information and Event Management, SIEM) is een hulpmiddel voor het analyseren van logbestanden dat de opsporing van anomalieën en mogelijk misbruik van het Schengeninformatiesysteem aanzienlijk makkelijker maakt. Hierdoor wordt de kwetsbaarheid van het systeem verminderd.** [Zweden, 2022]
- **Proactieve verstrekking van informatie over de rechten van betrokkenen door de luchthavenpolitie. Er wordt een link naar het portaal voor gegevensbescherming van de politie geboden via QR-codes, die op duidelijk zichtbare plekken bij de grensdoorlaatposten zijn aangebracht (eerste en tweede lijn).** [Hongarije, 2024]

Vereisten inzake gegevensbescherming in verband met de procedure voor de afgifte van visa/het visuminformatiesysteem

- Uitgebreide activiteiten van de verwerkingsverantwoordelijke voor N.VIS met betrekking tot het toezicht op de consulaten en de externe dienstverlener, onder meer met betrekking tot problemen op het gebied van gegevensbeveiliging en -bescherming. Met name heeft de verwerkingsverantwoordelijke voor N.VIS de afgelopen jaren een reeks zelfaudits uitgevoerd. [*Spanje, 2017; Italië, 2021*]
- De functionaris voor gegevensbescherming van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Unie en Samenwerking is betrokken bij de inspecties door het ministerie van de procedure voor de afgifte van visa en is in het algemeen ook sterk betrokken bij veel gegevensbeschermingsaspecten van de procedure voor de afgifte van visa. [*Spanje, 2022*]
- Uitgebreide logcontrole uitgevoerd door een geautomatiseerde softwaretool om incidenten in de logbestanden op te sporen. [*Denemarken, 2022; Zweden, 2022*]
- De SIEM-oplossing die in het IT-systeem van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt geïmplementeerd, is ontworpen met talrijke vooraf vastgestelde regels die een alarm in werking stellen en ervoor zorgen dat per e-mail een melding wordt verstuurd aan het ondersteunende VISA-team van het ministerie in geval van ongebruikelijke activiteiten van gebruikers die gegevens in het centrale visuminformatiesysteem (C-VIS) verwerken. Aangezien het VISA-systeem (het nationale kernsysteem voor de verwerking van aanvragen dat gebruikt wordt voor de beoordeling van aanvragen en de besluitvorming daarover) alle gevallen van verwerking van gegevens in het VISA en C-VIS door alle eindgebruikersautoriteiten met toegangsrechten registreert, heeft de logboekcontrole ook betrekking op al die autoriteiten. Het team Gegevensbescherming van het ministerie beschikt over een gevestigde procedure voor het beoordelen van gegevenslekken en de vraag welke aanvullende stappen moeten worden ondernomen, waaronder de termijn waarbinnen de gegevensbeschermingsautoriteit in kennis moet worden gesteld. [*Finland, 2023*]

Sirene-bureaus

Sirene-procedures

- Het Openbaar Ministerie heeft een dienstdoende balie die 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar is voor doorverwijzingen vanuit het Sirene-bureau. [*Denemarken, 2017*]
- Betrokkenheid van Sirene-medewerkers bij activiteiten ter plaatse tijdens grootschalige politieoperaties. [*Zwitserland, 2018*]
- Er is een voorziening waarmee vingerafdrukken uit het Schengeninformatiesysteem via het Sirene-workflowsysteem bij het nationale geautomatiseerd systeem voor de identificatie van vingerafdrukken kunnen worden ingediend en automatisch kan worden opgevraagd of er wel/geen treffers zijn. Dit proces wordt alleen gestart wanneer er een dossier in het Sirene-workflowsysteem wordt aangemaakt. Overeenkomstig de

wetgeving houdt het proces niet in dat de SIS-vingerafdrukken in het nationale AFIS worden opgeslagen. [*Ierland, 2021*]

- Alle relevante autoriteiten die gerelateerd zijn aan het interne beveiligde netwerk van de politie hebben officiële specifieke e-mailaccounts, die worden gebruikt om informatie uit te wisselen. Alle meldingen van incidenten door de politie zijn zichtbaar voor alle bureaus met speciale e-mailaccounts, met inbegrip van de Sirene-functionarissen die met gebruik van de beschikbare databanken, waaronder het SIS, alle bij de gemelde incidenten betrokken onderdanen van de EU en derde landen proactief zoeken. Naar aanleiding van deze zoekopdrachten neemt het Sirene-bureau in het geval van een match onmiddellijk contact op met het politiebureau dat verantwoordelijk is voor de zaak (dat het incident heeft gemeld) en verzoekt het om verdere maatregelen ten aanzien van de gesignaleerde persoon. De door het Sirene-bureau ontwikkelde proactieve aanpak zorgt ervoor dat bij zoekopdrachten in het SIS geen treffers over het hoofd worden gezien. [*Cyprus, 2023*]

Sirene-workflowsysteem

- Als zich in de casemanagementtoepassingen een treffer voordoet met betrekking tot een signalering die aliansen, misbruikte identiteiten en/of koppelingen bevat, verschijnt er een venster waarin de aanwezigheid van deze relevante informatie wordt gemarkeerd. Deze kennisgeving biedt een effectieve oplossing voor een van de meest voorkomende problemen bij de oplossingen voor zoekopdrachten in de verschillende lidstaten: de moeilijkheid om deze informatie zichtbaar te maken voor de eindgebruiker. [*Hongarije, 2019*]
- Het Sirene-workflowsysteem controleert automatisch alle inkomende berichten van alle internationale kanalen (met inbegrip van de Sirene-formulieren) aan de hand van vooraf gedefinieerde trefwoorden. Persoonsgegevens in de formulieren worden automatisch in de gekoppelde databases gecontroleerd. Positieve resultaten bij een dergelijke screening worden als “hot hits” gemarkeerd om aan te geven dat deze formulieren met voorrang moeten worden behandeld. Dankzij deze oplossing kan het Sirene-bureau inkomende aanvragen effectief beheren zonder achterstand. [*Liechtenstein, 2021*]
- Inkomende A- en M-formulieren (die worden gebruikt voor het uitwisselen van informatie over respectievelijk Europese aanhoudingsbevelen en uitleveringsverzoeken, en over allerlei aanvullende informatie wanneer er geen procedure is vastgesteld) over personen worden automatisch verwerkt in het Sirene-casemanagementsysteem, dat de inkomende formulieren over signaleringen met betrekking tot terrorisme automatisch doorstuurt naar de Deense veiligheids- en inlichtingendienst. [*Denemarken, 2022*]
- De Sirene-formulieren die ambtenaren aanmaken, worden vooraf gevuld met signaleringsgegevens en bevatten vooraf vastgelegde teksten die met slechts één klik kunnen worden toegevoegd. De vooraf vastgelegde teksten zijn afgestemd op elke vorm en elk type van signalering. [*Slowakije, 2019*]
- Het Sirene-casemanagementsysteem is een enkele IT-applicatie die alle berichten op sterk geautomatiseerde wijze behandelt: binnenkomende Sirene-formulieren worden automatisch geregistreerd voor bestaande zaken en toegewezen aan de bevoegde

behandelend ambtenaar; inkomende A-formulieren worden automatisch verwerkt en gecontroleerd aan de hand van de nationale databanken op basis van trefwoorden. Dankzij dit proces kunnen alle inkomende A-formulieren met betrekking tot deze trefwoorden automatisch eenmaal per dag in een partij naar de betrokken diensten en eenheden worden gestuurd. De A-formulieren worden alleen bij een match voor manuele behandeling aan een operator toegewezen. De speciale nationale formulieren voor treffers worden automatisch verzonden vanuit een voorbeeldvenster in de signalering van het Schengeninformatiesysteem door de eindgebruikers van de browser/registers van de politie en ontvangen in de mailbox van de immigratieverbindingsfunctionaris voor inkomende berichten, en vervolgens omgezet in Sirene-formulieren voor het melden van treffers. Deze processen vergemakkelijken de uitvoering van de taken van het Sirene-bureau aanzienlijk en ondersteunen de tijdige doeltreffendheid van de uitwisseling van aanvullende informatie en formulieren. [Litouwen, 2023]

4. Grondrechtelijke aspecten

Toezicht op gedwongen terugkeer

- Adequaat toezicht wordt gegarandeerd door de volledige onafhankelijkheid van de National Guarantor en het toepassingsgebied van diens activiteiten, de opleidingen over grondrechten (met inbegrip van de rechten van kwetsbare groepen) en het beginsel van non-refoulement die aan terugkeerbegeleiders worden gegeven, en het regionale netwerk van opgeleide toezichthouders op gedwongen terugkeer dat op het hele grondgebied actief is. [Italië, 2021]
- De regelmatige onlinepublicatie van de verslagen over het toezicht op de gedwongen terugkeer door de Public Defender of Rights (openbare verdediger van de rechten), ook in het Engels, als onderdeel van het algemene jaarverslag van de ombudsman, zorgt voor een extra laag van toezicht op het verwijderingsproces, waardoor de transparantie ervan wordt vergroot en de effectiviteit van het mechanisme voor toezicht op de gedwongen terugkeer verder wordt ondersteund. [Tsjechië, 2019]
- **Het hoofdkantoor van de grensbewakingsdienst heeft een eigen mensenrechtenadviseur die helpt om te waarborgen dat de grondrechten op alle vlakken van het grensbeheer in acht worden genomen. De regionale grensbewakingsdiensten hebben ook eigen mensenrechtenadviseurs, die tevens opleidingen over grondrechten verzorgen op regionaal en lokaal niveau.** [Polen, 2024]

5. Toezicht op de gegevensbescherming

- De inspectie van de staat organiseert het toezicht op het Schengeninformatiesysteem en het visuminformatiesysteem binnen het Business Process Model and Notation — een grafische weergave voor het definiëren van bedrijfsprocessen in een bedrijfsprocesmodel. Het Business Process Model and Notation stelt werknemers in staat om inzicht te krijgen in hun verantwoordelijkheden in elke fase en in het gehele toezichtsproces. [Letland, 2023]

EXTERNE DIMENSIE

Samenwerking met derde landen

Verbindingsfunctionarissen

- Vanaf het intranet van het internationale verbindingsbureau is er rechtstreekse toegang tot de databank van dactyloscopische gegevens, zodat de functionarissen het nationale AFIS kunnen doorzoeken aan de hand van een NIST-bestand dat bij een signalering is gevoegd en eventuele matches binnen enkele minuten kunnen worden opgehaald. Wanneer de automatische zoekopdracht een match oplevert, wordt deze match ook gecontroleerd door een deskundige op het gebied van vingerafdrukken. Deze functie maakt het niet alleen mogelijk om de nationale databanken te doorzoeken met alfanumerieke parameters, maar ook met biometrische gegevens, wat de nauwkeurigheid van de identificatie van de persoon verhoogt. [Litouwen, 2023]
- **In prioritaire derde landen worden visumadviseurs of verbindingfunctionarissen ingezet, die tot taak hebben mogelijke irreguliere migratie naar het Schengengebied in kaart te brengen en inlichtingen te verzamelen over nieuwe methoden of trends. Wanneer de visumautoriteiten vaststellen dat een document of identiteit vals is, wordt niet alleen het Schengenvisum geweigerd, maar wordt er ook een inreisverbod uitgevaardigd om te voorkomen dat de betreffende onderdaan van een derde land via een andere lidstaat toegang probeert te krijgen. De door deze functionarissen verzamelde inlichtingen worden regelmatig gedeeld met de bevoegde autoriteiten tijdens coördinatievergaderingen, waardoor de paraatheid aan de buitengrenzen en bij terugkeerprocedures wordt verbeterd. Deze inlichtingen helpen bij het opstellen van nationale en regionale plannen en maken het mogelijk om gericht op te treden tegen entiteiten die irreguliere migratie faciliteren. Irreguliere migranten die in het kader van deze operaties worden geïdentificeerd, worden via passende terugkeerprocedures teruggestuurd. [Hongarije, 2024]**
- De verbindingfunctionarissen hebben rechtstreeks toegang gekregen tot het casemanagementsysteem dat door het centrale contactpunt wordt beheerd, waardoor informatie in real time uit nationale en internationale databanken kan worden opgevraagd. Hierdoor kunnen zij betere besluiten nemen, worden grensoverschrijdende onderzoeken vergemakkelijkt en wordt de operationele samenwerking met internationale medewerkers efficiënter. Daarnaast zorgt het toezicht door het centrale contactpunt ervoor dat de communicatie tussen verbindingfunctionarissen en rechtshandavingsinstanties op gecoördineerde, transparante en veilige wijze plaatsvindt. [Tsjechië, 2024].

Internationale samenwerking

- De totstandbrenging van multilaterale samenwerking en bilaterale overeenkomsten met verscheidene derde landen maakt gegevensuitwisseling in real time mogelijk over maritieme bewaking en in de grensdoorlaatposten voor de controles op veerboten, evenals andere grensgerelateerde informatie. De autoriteiten bieden actief ondersteuning voor de ontwikkeling van nationale grenscontrolecapaciteiten in derde landen door donatie van materieel. [Italië, 2021]

- De nationale autoriteiten beheren de migratiestromen en pakken grensoverschrijdende criminaliteit van buiten het Schengengebied aan door uitvoering van een regionaal grensbewakingsconcept. Dit behelst de inzet van verbindingsfunctionarissen uit derde landen bij de regionale coördinatiecentra van de lidstaat en vice versa, hetgeen de rechtstreekse samenwerking en informatie-uitwisseling moet vergemakkelijken. In de territoriale wateren en op het grondgebied van de derde landen worden grensbewakingseenheden ingezet, die constant gezamenlijk patrouilleren, op zee en in de lucht. Het regionale grensbewakingsstelsel is aangevuld met een opsporings- en reddingsmechanisme met vaartuigen die door de nationale instantie voor opsporing en redding worden gecoördineerd. [*Spanje, 2022*]
- **Het project “Safe Tourist Destination” loopt sinds 2006. In het kader hiervan worden politieagenten tijdelijk internationaal ingezet om toeristen en onderdanen in het buitenland beter te helpen. Steeds meer buitenlandse politieorganisaties nemen hieraan deel: in 2023 waren er 24 organisaties uit 21 landen bij het project betrokken. De buitenlandse politieagenten hebben specifieke bevoegdheden en verlenen diensten aan toeristen in hun eigen taal, waardoor het minder lastig wordt om de hulp van de politie in te roepen. Doordat zij daarbij in hun nationale uniform gekleed gaan, dragen de uitgezonden politieagenten bij aan het voorkomen van criminaliteit en verbeteren zij de veiligheid.** [*Kroatië, 2024*]
- **Er zijn afspraken gemaakt met naburige derde landen op grond waarvan aan de grens functionarissen uit die landen worden ingezet ter ondersteuning van bewakings- en andere controleactiviteiten, zoals grenscontroles. Hierdoor wordt de responscapaciteit vergroot en de uitwisseling van informatie verbeterd. Functionarissen van de grenspolitie van partnerlanden patrouilleren dagelijks samen met lokale grenswachten in een gezamenlijk grensgebied om illegale migratie te voorkomen en facilitatoren van mensensmokkel te identificeren. Op basis van een bilaterale overeenkomst met een ander partnerland werkt een functionaris uit dat land momenteel bij specifieke grensdoorlaatposten om te helpen bij de controles en de communicatie met reizigers te vergemakkelijken.** [*Hongarije, 2024*]
- **Rechtbanken en openbare ministeries creëren signaleringen voor gezochte personen, in combinatie met een Europees aanhoudingsbevel (EAB), zowel in het Pools als in het Engels. Door de Engelse versie bij de signalering te voegen, worden de procedures in de andere lidstaten versneld en kan er sneller actie worden ondernomen op internationale treffers.** [*Polen, 2024*]

Visumbeleid

Externe dienstverlener

- **Het opleggen van financiële sancties aan externe dienstverleners** in geval van niet-naleving van het contract, in combinatie met versterkt toezicht op hun werkzaamheden, is een effectieve manier om ervoor te zorgen dat de externe dienstverlener zich aan de bepalingen van het contract houdt en zijn prestaties verbetert. [*Oostenrijk, 2022*]

BEHEER VAN DE BUITENGRENZEN

Nationaal en Europees systeem voor situationeel bewustzijn en vroegtijdige waarschuwing

Samenwerking (situationeel bewustzijn)

- De coördinatie tussen de nationale coördinatiecentra van twee naburige lidstaten maakt een gemeenschappelijk situatiebeeld, efficiënte informatie-uitwisseling, beter situationeel bewustzijn aan de gemeenschappelijke grenzen en grotere reactiecapaciteit mogelijk, aangezien ook de positionering van de middelen door beide landen wordt gedeeld. [*Portugal/Spanje, 2017*]
- De rechtstreekse toegang tot nationale databanken (naast de databanken die alleen voor grensoezicht worden gebruikt) stelt het nationale coördinatiecentrum in staat een alomvattend nationaal situatiebeeld te behouden en te zorgen voor een beter situationeel bewustzijn voor zijn belanghebbenden op nationaal en Europees niveau. [*Finland, 2023*]
- Het nationaal coördinatiecentrum heeft een procedure vastgesteld voor de beoordeling van verzoeken om activering van Fusion Services van Eurosur op districts- en lokaal niveau. Met een dergelijke procedure worden de wettigheid en relevantie van elk verzoek om Fusion Services van Eurosur geverifieerd voordat het bij Frontex wordt ingediend en wordt ervoor gezorgd dat alleen relevante en kosteneffectieve verzoeken om Fusion Services van Eurosur naar Frontex worden gestuurd en vervolgens bij de operationele activiteiten worden gebruikt. [*Finland, 2023*]
- **Binnen het kader van Empact treedt Polen op als “gangmaker” van het operationele actieplan van Empact, dat gericht is op de bestrijding van criminele netwerken die betrokken zijn bij de productie van, de handel in en de distributie van synthetische drugs en nieuwe psychoactieve stoffen. Het hoofd van de eenheid Drugszaken van de nationale recherche treedt op als “gangmaker” en krijgt daarbij vrij unieke operationele ondersteuning om verschillende financiële constructies en de toegang daartoe efficiënt in kaart te brengen. Het Centrum voor de uitvoering van Europese projecten binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken ondersteunt deze activiteit als prioriteit door administratieve taken te verrichten en de inspanningen ter bestrijding van drugshandel te ondersteunen.** [*Polen, 2024*]
- **Grenswachters en douaneautoriteiten werken op basis van geïntegreerde digitale grensprocedures aan de grensdoorlaatposten nauw samen om de controles te versterken en het proces soepeler te laten verlopen. De verzamelde gegevens en resultaten van de eerstelijnscontroles, met inbegrip van SIS-informatie, worden door grenswachters rechtstreeks aan de douane doorgegeven, die de inspecties vervolgens voortzet op basis van de reeds ingevoerde gegevens.** [*Polen, 2024*]

Risicoanalyse

Landgrenzen

- **Het nationale systeem voor risicoanalyse van de instantie voor grenstoezicht is efficiënt en wordt ondersteund door een functionele samenwerking tussen instanties. Tweemaal per jaar brengt de instantie voor grenstoezicht gezamenlijke risicoanalyseproducten uit met de douane en de nationale politie. De regelmatige en systematische uitwisseling van informatie tussen de relevante nationale autoriteiten die betrokken zijn bij de uitvoering van het Europees geïntegreerd grensbeheer, resulterend in gezamenlijke risicoanalyseproducten, zorgt voor een alomvattend nationaal situationeel bewustzijn en draagt ertoe bij dat adequaat kan worden gereageerd. Daarnaast organiseren de bij het grensbeheer betrokken autoriteiten gemeenschappelijke opleidingen, gezamenlijke operaties en speciaal afgestemde acties. [Litouwen, 2023]**
- **Er wordt gebruikgemaakt van de applicatie voor de opsporing van personen en/of voertuigen met een specifiek risicoprofiel die onderdeel uitmaakt van het nationale risicoanalysesysteem van de grenspolitie en geïntegreerd is in het nationale informatiesysteem voor grensbeheer. De applicatie is bij alle grensdoorlaatposten beschikbaar voor alle politiefunctionarissen die betrokken zijn bij het grenstoezicht, zorgt ervoor dat de risicoprofielen op alle organisatorische niveaus doeltreffend worden gebruikt en verhoogt de kwaliteit van het grenstoezicht. Om personen of voertuigen met een hoog risico te identificeren, heeft de grenspolitie een applicatie voor de automatische herkenning van risico-indicatoren ontwikkeld die is geïntegreerd in het informatiesysteem voor grensbeheer. Wanneer de indicatoren geactiveerd zijn, worden potentiële daders bij grenscontroles automatisch gedetecteerd. De indicatoren worden automatisch gekoppeld aan risicoprofielen. Er verschijnt een gele waarschuwing op het scherm van de grenswachter met een link naar het profiel, met gerichte instructies om de status van de betrokkene te bepalen. Grenswachters kunnen deze indicatoren activeren bij specifieke grensovergangen en op specifieke tijdstippen. [Kroatië, 2024]**

Grenscontroles

Luchtgrenzen

- Een speciale eenheid van zes grenswachten houdt toezicht op particulier transport en recreatieve luchtvaart, waaronder lichte luchtvaartuigen en helikopters, omdat zij toegang heeft tot realtime routetracking- en vluchtgegevens van de militaire radar. De eenheid ontvangt alle vluchtplannen, die vervolgens worden geanalyseerd. Wanneer de luchthaven van vertrek of aankomst geen grensdoorlaatpost is, wordt een politie-eenheid gewaarschuwd om te interveniëren. Bij ongeoorloofde landingen op vliegvelden die niet bestemd zijn voor grensoverschrijdingen, leggen de autoriteiten boeten op. Er wordt regelmatig een risicobeoordeling van afwijkende vliegroutes uitgevoerd. [België, 2020]
- De communicatie tussen de eerste en de tweede lijn aan de grensdoorlaatposten op de luchthaven via de nationale applicatie is in grote mate geautomatiseerd en gebruiksvriendelijk. In geval van een treffer heeft de eerstelijnsfunctionaris de mogelijkheid om opmerkingen te maken in een speciaal veld en wordt de informatie

over de treffer samen met het bericht met de opmerkingen via de nationale applicatie van de eerste naar de tweede lijn verzonden. Wat de e-gates betreft, kan de e-gate-operator bij een treffer voor een signalering met het oog op een onopvallende controle ook een opmerking aan de treffer toevoegen, die vervolgens onmiddellijk wordt doorgestuurd naar de tweede lijn, die aanvullende beschikbare informatie verzamelt en het trefferformulier naar Sirene stuurt. Zo kan de controle worden uitgevoerd zonder contact met de gesignaleerde persoon, terwijl de benodigde informatie wordt verzameld. [Litouwen, 2023]

- Passagiersinformatie-eenheid die verantwoordelijk is voor het verzamelen en verwerken van passagiersgegevens over alle vluchten die momenteel in het land worden uitgevoerd. De eenheid heeft tot taak de bevoegde rechtshandavingsinstanties (24 uur per dag, zeven dagen per week) te informeren over de noodzaak om inkomende en uitgaande passagiers verder te onderzoeken, na de geautomatiseerde vergelijking van hun gegevens met relevante databanken (zoals het Schengeninformatiesysteem, I24/7), of met abstracte profielen die in samenwerking en/of op verzoek van dergelijke autoriteiten zijn gemodelleerd. Aangezien de eenheid vragen ontvangt van alle rechtshandavingsinstanties, bevindt zij zich in een unieke positie om overlappende onderzoeken en belangen op te sporen en de respectieve instanties op de hoogte te brengen. Een goed ontwikkeld casemanagementsysteem voor de communicatie met de bevoegde autoriteiten en de passagiersinformatie-eenheden van andere lidstaten, dat is opgezet in overeenstemming met internationale beste praktijken, vormt de kern van de succesvolle verrichting van de taken van de eenheid en de uitwisseling van informatie. Bij de verrichtingen wordt naar behoren rekening gehouden met de gegevensbeschermings- en procedurele vereisten die in de desbetreffende EU- en nationale wetgeving zijn vastgesteld. De eenheid organiseert proactief bewustmakingscampagnes over de mogelijkheden die zij biedt. Zij is uitgerust met hoogwaardige technische en menselijke capaciteiten. [Letland, 2023]

Landgrenzen

- **Automatische voorafgaande controle in het Schengeninformatiesysteem van voertuigen die de grenscontrolepost naderen door middel van automatische kentekenplaaitherkenning en van voorwerpbijvoegsels.** [Kroatië, 2024]

Grensbewaking

- De grenswacht maakt gebruik van onbemande luchtvaartuigen voor bewakings- en interventietaken. Alle regionale eenheden die verantwoordelijk zijn voor de buitengrenzen van het land, zijn op het systeem aangesloten. Het bestaat uit drie platforms (onbemande mini-motorzweefvliegtuigen), een grondstation (met afstandsbediening, schermen en antenne) en andere ondersteunende apparatuur. De platforms zijn uitgerust met daglicht- en nachtzichtcamera's en er kan altijd minimaal één platform worden gebruikt. De hoogwaardige beelden van de camera's worden in real time aan het grondstation of aan andere aangesloten ontvangers geleverd. Dit systeem van onbemande luchtvaartuigen kan de grensbewakingscapaciteit vergroten, het situationeel bewustzijn verbeteren en de reactiecapaciteit vergroten. Zodra er een vliegend voorwerp wordt gedetecteerd, wordt snel het regionale coördinatiecentrum op de hoogte gebracht zodat er specifieke interventie maatregelen kunnen worden getroffen. [Polen, 2019]

- **Aan de meeste landbuitengrenzen is een elektronisch barrièresysteem geïnstalleerd, bestaande uit een groot aantal dag-, nacht- en thermische camera's en bewegings- en seismische sensoren. Regionale centra monitoren het systeem en sturen automatisch gegenereerde waarschuwingen door naar lokale coördinatiecentra opdat zij patrouilles kunnen sturen. Hierdoor worden ongeoorloofde grensoverschrijdingen doeltreffend opgespoord, is monitoring in real time mogelijk en worden de responstijden voor patrouilles verbeterd. [Polen, 2024]**
- **De nationale grensbewakingsdienst maakt gebruik van een IT-systeem voor de planning, coördinatie en rapportage van operationele acties, dat fungeert als een integraal platform om de algehele efficiëntie van het toezicht aan de buitengrenzen te verbeteren. Het systeem heeft verschillende modules die gebruikers de mogelijkheid bieden informatie over voorvallen op te slaan en te delen, voorvallen op een kaart weer te geven, patrouilles en werkschema's te plannen, de positie van de operationele eenheden in real time weer te geven en verslagen te verzenden. [Polen, 2024]**

Nationale databank voor grensbewaking

- Het concept van nationale grensbewaking is gebaseerd op een uitgebreide en efficiënte nationale databank waarin alle relevante functies ter ondersteuning van operationele en tactische taken zijn gecombineerd. Dit systeem volgt alle elementen van de operationele cyclus van grensbewaking: het verlenen van steun voor het verzamelen van informatie, het uitbrengen van verslag over de tactische en operationele resultaten van activiteiten, de planning van ploegen, het beheer en de coördinatie van patrouilles en het ontwerpen van een efficiënte reactie ter plaatse en het bieden van een samenhangend situationeel bewustzijn. De software voorziet in een enkel dienstenplatform voor alle rechtshandavingsinstanties en zorgt zo voor een doeltreffend gebruik van de middelen in noodgevallen en voor voordelen die voortvloeien uit de compilatie van het situatiebeeld op de aangewezen verantwoordelijkheidsgebieden. De software is gekoppeld aan functies van de mobiele IT-omgeving van de op het terrein ingezette patrouille. Op basis van zijn alomvattende en coherente opzet kan het systeem op lokaal, regionaal en nationaal niveau worden geëxploiteerd. [Estland, 2023]

TERUGKEER

Effectiviteit van het nationale terugkeersysteem

Terugkeerprocedures

- De praktijk om besluiten inzake terugkeer, verwijdering en inreisverbod in één stap te nemen, vermindert de administratieve lasten, terwijl de procedurele rechten van de terugkeerders volledig in acht worden genomen. [*Oostenrijk, 2015*]
- Dankzij de procedure voor kennisgeving van het “voornemen tot uitvaardiging van een inreisverbod” wanneer bij uitreiscontroles een illegaal verblijf wordt geconstateerd, waarbij de onderdaan van een derde land de gelegenheid krijgt bezwaar te maken, kunnen de autoriteiten een inreisverbod uitvaardigen zonder het vertrek van de onderdaan van een derde land te onderbreken, terwijl zij de rechten van de onderdaan van een derde land in acht nemen. [*Nederland, 2021*]
- **De nationale autoriteiten hebben een kennisgeving van beschikbare bijstand voor reïntegratie ontwikkeld, die na raadpleging door onderdanen van derde landen moet worden ondertekend. Deze worden in hun dossiers bewaard, waardoor de communicatie met terugkeeradviseurs in detentiecentra wordt vergemakkelijkt.** [*Kroatië, 2024*]
- **Wederzijdse erkenning van de terugkeerbesluiten van andere lidstaten** Als er een onderdaan van een derde land zonder verblijfstitel wordt aangetroffen en blijkt dat een ander EU-land tegen hem een terugkeerbesluit heeft uitgevaardigd, zullen de nationale autoriteiten dit besluit onverwijld erkennen en ten uitvoer leggen. Zij zullen in dit geval geen nieuw terugkeerbesluit uitvaardigen of contact opnemen met het land van afgifte, maar in plaats daarvan overgaan tot verwijdering van de betrokkene naar zijn land van terugkeer na zijn situatie in voorkomend geval opnieuw te hebben beoordeeld. [*Tsjechië, 2024*]

Procedure voor gedwongen terugkeer

- Er zijn procedures die de autoriteiten in staat stellen snel een beslissing te nemen over een volgende asielaanvraag die tijdens de uitzettingsprocedure wordt ingediend. Zo wordt voorkomen dat de uitzetting van een onderdaan van een derde land wordt uitgesteld of vertraagd, terwijl het beginsel van non-refoulement op doeltreffende wijze wordt toegepast. [*Nederland, 2015*]

Vrijwillige terugkeer

- Tijdens het hele terugkeerproces vormt vrijwillige terugkeer een prioriteit voor de nationale autoriteiten. Er is een proactieve aanpak om onderdanen van derde landen tijdens alle fasen van de procedure, met name in verwijdercentra, te motiveren voor vrijwillig vertrek. De verwijdercentra, waar casemanagers en autoriteiten onderdanen van derde landen actief motiveren om het land vrijwillig te verlaten, terwijl ze zorgen voor adequate huisvesting en ondersteuning, worden als bevorderlijk voor vrijwillige terugkeer beschouwd. [*Nederland, 2021*]
- Het vroegtijdig betrekken van terugkeerders bij het bevorderen van vrijwillige terugkeer/vrijwillig vertrek en de mogelijkheid voor een terugkeerder om op elk moment van het terugkeerproces deel te nemen aan een vrijwillige terugkeerregeling, bevordert

en versterkt het gebruik van vrijwillige terugkeer en reïntegratie als een integraal onderdeel van een gemeenschappelijk EU-systeem voor terugkeer in overeenstemming met de EU-strategie inzake vrijwillige terugkeer en reïntegratie. [*Luxemburg, 2016; Denemarken, 2022*]

IT-systeem

- Het nationale IT-casemanagementsysteem op het gebied van terugkeer, dat is ontwikkeld in overeenstemming met het Frontex-model (Recamas), biedt terugkeergerelateerde instanties een efficiënt en geïntegreerd instrument voor een effectief beheer van terugkeerzaken. [*Italië, 2021; Estland, 2023*]
- Dankzij de koppeling van het nationale casemanagementsysteem op het gebied van migratie aan de chartervluchtmodule van de Frontex Application for Return (FAR) kunnen nationale autoriteiten alle charteroperaties die met de steun van Frontex worden georganiseerd, rechtstreeks bereiken en hen helpen om terugkeeroperaties efficiënter te organiseren en eraan deel te nemen. [*Oostenrijk, 2020*]

Detentie met het oog op verwijdering

Detentiecentra

- Een kinderkamer in registratiefaciliteiten voor buitenlanders biedt een geschikte en stimulerende omgeving voor kinderen. De ruime openingstijden en toegankelijkheid zonder beperkingen, de aanwezigheid van een maatschappelijk werker en het grote aanbod aan spelletjes en activiteiten maken het aantrekkelijk voor kinderen om er gebruik van te maken. [*Litouwen, 2018*]
- Gezinscentra en speciale psychiatrische voorzieningen kunnen tegemoetkomen aan de specifieke behoeften van kwetsbare personen in bewaring. De inrichting, de activiteiten en de inzet van het personeel van het gezinscentrum laten ruimte voor een zo normaal mogelijk gezinsleven en bieden een geschikte en stimulerende omgeving voor gezinnen en niet-begeleide minderjarigen. In de psychiatrische faciliteit kunnen de verschillende betrokken partijen nauw samenwerken om kwetsbare personen met psychologische problemen tijdens hun terugkeerproces te helpen en tegelijkertijd de terugkeerprocedure efficiënter te laten verlopen. [*Nederland, 2021*]
- De ontwikkelde protocollen en de opleiding van het personeel, in combinatie met het ontwerp en de regeling, dragen bij tot vermindering van stress en trauma voor minderjarigen tijdens het terugkeerproces en zijn in overeenstemming met het beginsel van het belang van het kind. [*Noorwegen, 2022*]
- De faciliteiten voor buitenlanders omvatten bureaus voor geestelijke gezondheidszorg, die onderdanen van derde landen hulp bieden bij problemen met de geestelijke gezondheid, zoals hulp bij posttraumatische stressstoornissen en zelfmoordpreventie, en ondersteunen hun aanpassing. De psychologen verrichten een eerste beoordeling van alle nieuwkomers en informeren hen over de mogelijkheden om binnen de faciliteit psychologische ondersteuning te zoeken. Dit maakt het mogelijk om psychologische problemen in een vroeg stadium op te sporen, wat een doeltreffende aanpak en behandeling van dergelijke gevallen kan waarborgen. De bureaus voor geestelijke gezondheidszorg zijn beschikbaar tijdens kantooruren van maandag tot en met vrijdag na het maken van een afspraak per telefoon of met een aanvraagformulier. Dit draagt bij

tot de totstandbrenging van een open en veilige omgeving, met name bij de omgang met slachtoffers van mensenhandel en andere kwetsbare personen. [Litouwen, 2023]

- **Bewaring vindt plaats in opvangcentra met ruime gelegenheid voor recreatie in de open lucht, inclusief speciale speelplaatsen voor jonge kinderen en groene recreatiezones voor volwassenen, waardoor er een aangename sfeer met ruimte voor privacy wordt gecreëerd. Hierdoor wordt het risico op conflicten en overbevolking beperkt. [Kroatië, 2024]**
- **Het detentiecentrum beschikt over een educatieve afdeling met elf functionarissen, die een grote verscheidenheid aan educatieve, sociale, culturele (rekening houdend met culturele gevoeligheden) en sportactiviteiten en evenementen organiseert. Het personeel staat van maandag tot en met zaterdag, twaalf uur per dag, voor de gedetineerde personen klaar. De medewerkers werken in burgerkleding. Sommigen van hen hebben een professionele achtergrond op het gebied van onderwijs en psychologie en spelen een actieve rol bij conflictpreventie binnen het centrum. [Polen, 2024]**
- **De detentiecentra bieden gedetineerden uitgebreide medische zorg die aansluit op hun behoeften. Als er geen zorg ter plaatse kan worden verleend, worden gedetineerden snel naar externe gespecialiseerde zorgcentra gebracht. De grensbewakingsdienst dekt de kosten van deze behandelingen. In geval van ernstige aandoeningen worden gedetineerden vrijgelaten en overgebracht naar gespecialiseerde zorgcentra. [Polen, 2024]**
- **Het detentiecentrum beschikt over een speciale crèche, die 24 uur per dag/7 dagen per week open is, waar moeders in een rustige en besloten omgeving voor hun pasgeboren kinderen kunnen zorgen. De ruimte is uitgerust met passend meubilair en de overige benodigdheden voor de verzorging van kleine kinderen. Er is ook een ruime en goed uitgeruste kinderopvang, die een breed scala aan leeftijdsgebonden activiteiten, speelgoed en spelletjes aanbiedt. Kinderen van wie de ouders in het centrum in bewaring worden gehouden, kunnen met toestemming van hun ouders naar de speelkamer gaan. In het geval van zeer jonge kinderen kan een van hun ouders tijdens de bezoeken toezicht op hen houden, zodat aan alle kinderen een veilige en stimulerende omgeving wordt geboden. [Tsjechië, 2024]**
- **Het detentiecentrum heeft een reeks visuele hulpmiddelen in gebruik genomen, waaronder oriënteringsborden, bewegwijzering, huisregels en posters met een kindvriendelijk en toegankelijk ontwerp. Zij zijn voorzien van pictogrammen, zijn aangebracht op een geschikte hoogte en zijn zodanig vormgegeven dat zij gemakkelijk te begrijpen zijn voor kinderen. Daarnaast is de “toolbox voor kinderen” van Frontex op grote schaal verspreid en vertaald in meerdere talen. [Tsjechië, 2024]**

BINNENGRENZEN

Grensoverschrijdende samenwerking in binnengrensgebieden

Operationele samenwerking met naburige lidstaten

- Gezamenlijke trilaterale patrouilles op treinen naar buurlanden. [*Oostenrijk, 2015*]
- De lidstaten stellen halfjaarlijks een gezamenlijk misdaadanalyseverslag op en om de twee weken een operationeel misdaadanalyseverslag. Verder wordt er dagelijks een briefing met informatie over de in een lidstaat gepleegde misdrijven voorbereid en met de partnerlidstaten gedeeld. [*Liechtenstein, 2015*]
- Binnen een politiedistrict in een grensregio is een gezamenlijk analyseteam aanwezig. Hierin zijn verschillende instanties vertegenwoordigd, waaronder politie, douane en grensbewaking. De analyses worden gebruikt bij het nemen van beslissingen over grenscontroles, politie- en douanezaken. De analyseverslagen werden gebruikt om functionarissen vooraf te informeren over gezamenlijke patrouilles, onder meer wat betreft de dagen, tijdstippen en locaties waarop gepatrouilleerd zou worden. Voor de havens die zijn goedgekeurd voor aankomsten van buiten het Schengengebied, worden maandelijkse risicoanalyseverslagen samengesteld. Deze worden gebruikt voor zowel de operationele als de administratieve aspecten van de grenscontroles. [*Denemarken, 2017*]
- Ten behoeve van een effectieve grensoverschrijdende samenwerking en wederzijdse inzet van middelen ondertekenden naburige lidstaten een overeenkomst over het gemeenschappelijke gebruik van geheime menselijke inlichtingenbronnen voor de uitvoering van undercoveroperaties met behulp van een gemeenschappelijke pool van politiefunctionarissen. [*Litouwen, 2018*]
- Het nationale datasysteem biedt schermflitsen wanneer er een operatie begint, zodat operatoren onmiddellijk worden gewaarschuwd voor noodzakelijke follow-up. Daarnaast biedt het live feeds. Verder is de geolocatie van de patrouillewagens zichtbaar in het systeem. Zowel de centra voor politieke samenwerking en douane als het centrale contactpunt hebben rechtstreeks toegang tot het systeem. [*Tsjechië, 2019*]
- Er zijn gezamenlijke binationale brigades voor de bestrijding van illegale immigratie en mensensmokkelaars opgericht, evenals permanente internationale samenwerkingsmechanismen die twee buurlanden in staat stellen controles op basis van een gedeelde analyse van migratierisico's te organiseren. Deze "brigades" (of "gezamenlijke eenheden") aan de Frans-Duitse en de Frans-Italiaanse grens zijn samengesteld uit een gelijk aantal, op technische en taalkundige vaardigheden geselecteerde functionarissen uit beide landen, en vallen onder de Prüm-overeenkomsten of onder een bilaterale overeenkomst. Naast gezamenlijke patrouilles verzorgen de gezamenlijke brigades (of gezamenlijke eenheden) gezamenlijke trainingen. Dit systeem van gezamenlijke brigades vergemakkelijkt de uitwisseling van informatie tussen de beide buurlanden evenals de coördinatie van controleoperaties, en moet daarom worden aangemoedigd en uitgebreid naar andere grenzen, met name de Frans-Spaanse grens. [*Frankrijk, 2021*]
- Op regionaal niveau is de grensoverschrijdende samenwerking gebaseerd op administratieve protocollen met de bevoegde autoriteiten van de aangrenzende lidstaten, die verder worden uitgevoerd door middel van jaarlijkse actieplannen. Deze praktische

samenwerking omvat een gezamenlijke risicoanalyse, gezamenlijke operaties en patrouilles, het beheer van specifieke evenementen en gezamenlijke opleidingen. Er worden regelmatig gezamenlijke patrouilles gepland. Dit samenwerkingsconcept vormt een goede basis voor een gezamenlijke operationele respons op regionaal niveau, een gemeenschappelijk gebruik van beperkte middelen en een vollediger situatiebeeld van de criminaliteit. [*Estland, 2023; Letland, 2023*]

- **Er worden proactieve maatregelen genomen om de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen te beperken door regelmatig en gericht overleg met buurlanden te voeren, alsook door tactische en operationele samenwerking in grensregio's. Er worden regelmatig gezamenlijke grensoverschrijdende opleidingen en oefeningen in grensoverschrijdende achtervolgingen georganiseerd. Basisinformatie over deze activiteiten wordt via folders verspreid onder alle nationale politiefunctionarissen. Via een uitgebreid netwerk en aangewezen hoge ambtenaren in elke grensregio staan de politieautoriteiten permanent in contact met hun grensoverschrijdende tegenhangers (aan de binnengrenzen). Er is sprake van voortdurende gezamenlijke monitoring, analyse en respons op nieuwe dreigingen. Deze kunnen worden uitgebreid met gezamenlijke patrouilles, acties, oefeningen, planning enz. wanneer er veiligheidsdreigingen ontstaan of wanneer deze toenemen. Als er opnieuw controles aan de binnengrenzen worden ingevoerd, analyseren beide landen de uitvoering daarvan om toekomstige incidenten te voorkomen.** [*Slowakije, 2024*]
- **Op politiek en strategisch niveau gebeurt dit door regelmatige en gerichte vergaderingen en overleg met buurlanden, maar de nadruk ligt vooral op de tactische en operationele samenwerking in de grensregio's. Samen met de naburige lidstaten worden regelmatig gezamenlijke opleidingen en oefeningen in grensoverschrijdende achtervolgingen georganiseerd. Basisinformatie over deze activiteiten wordt via folders verspreid onder alle Slowaakse politiefunctionarissen. Via het uitgebreide netwerk van centra voor politieke samenwerking en door bepaalde hoge ambtenaren in elke grensregio aan te wijzen als verantwoordelijk voor de coördinatie van de samenwerking op het gebied van rechtshandhaving met buurlanden ("gevolmachtigen voor grensaangelegenheden") staat de Slowaakse politie permanent in contact met haar tegenhangers aan de andere kant van de binnengrenzen. Zo wordt voortdurende gezamenlijke monitoring en analyse van de veiligheidssituatie in de grensregio's gewaarborgd, waardoor nieuwe dreigingen snel kunnen worden opgespoord en gezamenlijk kunnen worden aangepakt. Wanneer er bepaalde veiligheidsdreigingen ontstaan of deze toenemen, wordt de grensoverschrijdende samenwerking geïntensiveerd in de vorm van gezamenlijke patrouilles, gezamenlijke acties, gezamenlijke oefeningen, gezamenlijke planning enz. Wanneer de herinvoering van binnengrenstoezicht ondanks deze preventieve maatregelen in bepaalde gevallen toch noodzakelijk wordt geacht, wordt de uitvoering van deze controles door beide landen achteraf gezamenlijk geanalyseerd met het oog op mogelijke maatregelen om herinvoering daarvan in de toekomst te voorkomen. Dit wordt als een goede praktijk beschouwd.** [*Slowakije, 2024*]
- **Intensievere politieke samenwerking met naburige Schengenlanden dankzij een nieuw concept van gezamenlijke patrouilles dat is ontwikkeld op basis van een overeenkomst uit 2023 tussen de bevoegde nationale politiediensten. Er is een operationeel centrum met commando-, controle- en communicatiecapaciteit opgezet in een centrum voor grensoverschrijdende politieke samenwerking.**

Leidraad voor de activiteiten is een regionaal risicogebaseerd operationeel plan. De deelnemende patrouilles worden gevolgd via gps-apparatuur en blijven op de hoogte van elkaars locatie via mobiele apparaten. De gezamenlijke operaties, waaronder 12-16 gemengde patrouilles per maand, vinden plaats in de nabijheid van de gemeenschappelijke grens. Het type patrouilles en de gebruikte apparatuur, zoals drones en nachtkijkers, worden gekozen op basis van het plan. Sinds juni 2022 nemen nog meer Schengenautoriteiten uit naburige landen aan deze operaties deel. [Hongarije, 2024]

BINNENLANDSE VEILIGHEID

Nationale strategieën voor rechtshandhaving

- Elke vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid de nationale veiligheidsagenda met nationale beleidsdoelstellingen voor de politietaken vast. Op regionaal niveau vertaalt het lokale bestuur de nationale prioriteiten naar regionale beleidsdoelstellingen voor de politie in de regionale veiligheidsagenda. Rechtshandavingsorganen wisselen inlichtingen en informatie uit om de juiste informatie en inlichtingen te verzamelen die kunnen bijdragen tot de nationale veiligheidsagenda, de regionale veiligheidsagenda's en de dreigingsevaluatie van de zware en georganiseerde criminaliteit (Socta) van Europol. Stuurgroepen van de onderzoeksafdeling zijn belast met de coördinatie en monitoring van de hele procedure. Via een dagelijkse operationele briefing worden de verschillende politieteams geïnformeerd over de specifieke aandachtspunten binnen hun werkgebied. Deze worden bijvoorbeeld gebruikt als uitgangspunt voor de beleidsvorming in de strijd tegen de georganiseerde misdaad en voor het inschatten van de dreigingsniveaus die de waarschijnlijkheid van een terroristische aanslag aangeven. Daarnaast maken de onderzoeks- en analysedesks van alle regionale inlichtingendiensten hun eigen dreigings- en veiligheidsbeoordelingen. [Nederland, 2021]
- Het bureau van de procureur-generaal heeft een verbindingsmagistraat bij het centrale contactpunt benoemd, die regelmatig wordt geraadpleegd over het markeren van signaleringen en internationale aanhoudingsbevelen, complexe internationale strafrechtelijke onderzoeken en alle andere gevallen waarin de input van het Openbaar Ministerie nodig is. [Portugal, 2022]
- Zeer nauwe samenwerking tussen de buitenlandse verbindingsfunctionarissen en de centrale autoriteit voor internationale justitiële samenwerking, die advies en bijstand kan verlenen bij het opstellen van Europese onderzoeksbevelen of tot de lidstaat gerichte verzoeken om wederzijdse rechtshulp. [Portugal, 2022]
- Gebruik van een analyse-instrument door de politie in haar eenheden voor criminaliteitsanalyse, waarmee “profielen” van misdaadverschijnselen kunnen worden opgesteld, op basis van operationele gegevens, die de gebruiker een interactieve visualisatie van dit verschijnsel, gerelateerde trends, modi operandi en ontwikkelingen biedt. Sinds de invoering van deze applicatie in 2019 is begonnen, heeft de politie het aantal geanalyseerde misdaadverschijnselen en gebruikers aanzienlijk uitgebreid. [Litouwen, 2023]

Organisatie van het centrale contactpunt voor de internationale uitwisseling van rechtshandavingsinformatie

Organisatie, informatie-uitwisseling

- Voor een betere coördinatie van de internationale politie samenwerking heeft de politie een netwerk van contactpersonen voor internationale politie samenwerking opgezet. Er zijn contactpersonen in alle regionale hoofdkantoren van de politie en in het hoofdkantoor van politie in de hoofdstad. De contactpersonen helpen de kwaliteit te

verbeteren en vergemakkelijken de coördinatie van verzoeken om informatie-uitwisseling. [*Polen, 2019*]

- Er is een vaste dagelijkse stroom van meldingen van criminele incidenten van het lokale niveau naar het regionale, en vervolgens naar het deelstaatsniveau. In de praktijk is regelmatig een elektronisch verslag over de gebeurtenissen van de afgelopen 24 uur beschikbaar voor het managementteam van het lokale bureau, het regionale niveau en de centrale gerechtelijke politie op deelstaatsniveau. Hierdoor kunnen alle niveaus weloverwogen beslissingen nemen. [*Duitsland, 2020*]
- In het systeem voor de coördinatie van terrorismebestrijdingsoperaties worden alle inlichtingen van de verschillende politieorganisaties en instellingen die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen en bestrijden van terrorisme, gewelddadig radicalisme, evenals georganiseerde en zware criminaliteit, verzameld. Het systeem biedt een adequaat alternatief dat informatiebeheer combineert met operationele coördinatie in een situatie waarin de relevante nationale autoriteiten geen toegang tot elkaars databanken hebben. [*Spanje, 2022*]
- Inzet van internationale behandelend ambtenaren op regionaal niveau op verschillende politieafdelingen. Deze ambtenaren maken deel uit van het centrale contactpunt en krijgen een vier weken durende opleiding over grootschalige IT-systemen, de uitwisseling van aanvullende informatie via het Sirene-kanaal, het beheer van biometrische gegevens en bezoeken ter plaatse aan Europol en Eurojust. Zij hebben volledige toegang tot de casemanagementsystemen van het centrale contactpunt en het beveiligde wereldwijde politiecommunicatiesysteem van Interpol, I-24/7, en hebben het recht om signaleringen in het Schengeninformatiesysteem en kennisgevingen van Interpol in te voeren. Zij hebben ook toegang tot de relevante systemen en dezelfde toestemmingen als een behandelend ambtenaar van het nationale Sirene-bureau en het International Communications Centre. Dit heeft ertoe geleid dat op elke lokale afdeling deskundigheid op het gebied van het Schengeninformatiesysteem beschikbaar is. Voorts controleren de internationale behandelend ambtenaren zowel de kwaliteit als de juridische relevantie van de gevraagde informatie, stellen zij Siena-berichten op die naar de verbindingfunctionarissen van Europol moeten worden gestuurd en bieden zij opleidingen aan over internationale politieke samenwerking binnen de plaatselijke politiedienst. [*Finland, 2023*]
- **De nationale politie gebruikt een geïntegreerd casemanagementsysteem om realtime communicatie, de coördinatie van middelen en de toewijzing van taken binnen commandocentra te vergemakkelijken. Het gebruiksvriendelijke ontwerp ervan maakt een snelle respons en efficiënte coördinatie in veranderlijke situaties mogelijk doordat opdrachten en informatie rechtstreeks worden gedeeld met patrouilles en gespecialiseerde eenheden. Het verbetert de operationele gereedheid en de openbare veiligheid. Het systeem omvat ook belangrijke niet-politiële partners, zoals de douane, de brandweer en ambulancediensten, met het oog op de uitwisseling van informatie in real time en een gecoördineerde toewijzing van middelen.** [*Tsjechië, 2024*]

Organisatie

- Het permanente inlichtingen- en analysecentrum voor criminaliteit (PCB) van de politie, douane en grenswacht is een vorm van effectieve samenwerking en coördinatie tussen

de rechtshandhavingsautoriteiten dat onder andere gemeenschappelijke analytische en dreigingsbeoordelingsverslagen produceert. [*Finland, 2018*]

- De oprichting van centrale bureaus, die middelen van verschillende overheden bundelen en zich richten op één soort misdaad, leidt tot zeer effectieve operationele resultaten. [*Frankrijk, 2021*]
- Er is een effectieve structuur om niet alleen de nationale dreigingsanalyse te maken, maar ook specifieke dreigings- en risicoanalyses. De structuur combineert centraal georganiseerde kwaliteitscontrole met behoefteanalyse op regionaal niveau. De multidisciplinaire eenheid voor strategische analyses is verantwoordelijk voor de strategische misdaadanalyse. De eenheid omvat een team dat op nationaal niveau werkt en veldteams in verschillende regio's. De kwaliteitscontrole wordt op centraal niveau uitgevoerd, wat ook voor samenhang tussen de verschillende analytische producten zorgt. De eenheid produceert de jaarlijkse nationale dreigingsevaluatie die gericht is op groepen binnen de georganiseerde misdaad. [*Frankrijk, 2021*]
- Een memorandum van overeenstemming tussen de politie en de douane maakt een uitgebreide samenwerking tussen beide overheidsdiensten mogelijk, die voorziet in de uitwisseling van relevante informatie en strategische, tactische en operationele inlichtingen, met name door de wederzijdse toegang tot databanken te vergemakkelijken, met inachtneming van individuele rechten en regels inzake gegevensbescherming, de ontwikkeling en bevordering van beste praktijken, procedures voor operationele aangelegenheden met betrekking tot gezamenlijke acties, gezamenlijke mobiele patrouilles, gemeenschappelijke onderzoeksteams, gemeenschappelijke inlichtingenteams, het delen van uitrusting tussen diensten en samenwerking bij de ontwikkeling, de aankoop, de uitrol en het gebruik van technologie. [*Cyprus, 2021*]
- Het centrale contactpunt heeft een risicoanalysegroep die verantwoordelijk is voor een grondiger analyse van nationale en internationale verzoeken die door het centrale contactpunt worden ontvangen en die aanvullende informatie verzamelt in beschikbare databanken en analyseverslagen verstrekt over ontdekte criminaliteitstrends en modus operandi. De verslagen worden vervolgens doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie en/of de respectieve politiediensten ter ondersteuning van relevante onderzoeken. [*Portugal, 2022*]
- De afdeling Internationale samenwerking combineert uitwisseling van operationele informatie met strategische besluitvorming op internationaal niveau. Deze afdeling biedt onderdak aan het nationale centrale contactpunt voor internationale informatie-uitwisseling op het gebied van de rechtshandhaving. De afdeling profiteert van de vertegenwoordiging van zowel nationale politiediensten, regionale politiediensten als de douane. Beide betrokken autoriteiten beschikken over een netwerk van deskundigen op het gebied van internationale politieke samenwerking, die de criminele inlichtingeneenheden op regionaal niveau bijstaan en adviseren over het gebruik van de instrumenten voor internationale politieke samenwerking. De belangrijkste rechtshandhavingsautoriteiten leiden regelmatig deskundigen op voor internationale politieke samenwerking. Deze deskundigen maken deel uit van hun eenheid op regionaal niveau en vervullen deze functie naast hun dagelijkse werk. De kennisoverdracht aan het netwerk vindt plaats tijdens een jaarlijkse bijeenkomst, waar bijvoorbeeld nationale verbindingsfunctionarissen van Europol als sprekers worden uitgenodigd. Tussen deze vergaderingen door wordt kennis over nieuwe procedures aan het netwerk doorgegeven via nieuwsbrieven of ad-hocvergaderingen. Bovendien krijgen de voor het netwerk van

de autoriteit geworven deskundigen een training van een week over de mogelijkheden voordat zij lid worden van het netwerk. Deze netwerken van deskundigen zijn een laagdrempelige manier voor de verspreiding van kennis over internationale politieke samenwerking op het regionale niveau. [*Spanje, 2022*]

- **De nationale passagiersinformatie-eenheid (PIE) is geïntegreerd in het nationale centrale contactpunt en beheert alle PNR-gerelateerde zaken voor verschillende autoriteiten (politie, douane, inlichtingendiensten, militaire politie, openbaar ministerie en rechtbanken enz.). Deze integratie maakt het systeem breder en versterkt de rol van het centrale contactpunt als algemeen informatiepunt voor alle internationale uitwisselingen van veiligheidsinformatie. Het delen van een centraal casemanagementsysteem met andere SPOC-eenheden maakt een gemakkelijke integratie en kruiscontrole van informatie mogelijk, wat leidt tot een completere analyse.** [*Slowakije, 2024*]

Gebruik van Europol-instrumenten voor grensoverschrijdende samenwerking en informatie-uitwisseling

- Gegevens uit het nationale systeem voor politieonderzoeken worden automatisch naar het informatiesysteem van Europol geüpload. De databank met lopende onderzoeken is verbonden met een geautomatiseerde data loader in het informatiesysteem van Europol. Dagelijks wordt nieuwe informatie toegevoegd, bestaande informatie verbeterd en oude informatie verwijderd. Dit proces is volledig geautomatiseerd. De nationale Europol-eenheid behandelt treffers tussen nationale onderzoeken en buitenlandse onderzoeken die reeds in het informatiesysteem van Europol beschikbaar zijn. [*Nederland, 2021*]
- **Integratie van QUEST (Querying Europol Systems) met het nationale zoekstelsel om zoekopdrachten in het Europol-informatiesysteem uit te voeren. Daarnaast is het zoekbereik uitgebreid tot alle objecten die in het systeem beschikbaar zijn; dezelfde zoekfunctie zal beschikbaar zijn voor de douane. Hierdoor is het aantal zoekopdrachten toegenomen, waardoor Hongarije in 2024 de op twee na meest actieve lidstaat is die van de zoekfunctie gebruikmaakt.** [*Hongarije, 2024*]